

Vad händer när du kommer till polisen och är kallad till förhör som vittne?

Anmäl dig.

När du kommer till polisstationen så ska du normalt *anmäla dig i receptionen*. Receptionspersonalen kommer då att kontakta den som du är kallad till. Denne kan komma till receptionen för att hämta dig. I vissa fall kan du få information vart du ska gå för att komma till den som ska förhöra dig.

Hos förhørsledaren

När du kommer till *förhørsledaren* (polis eller civil utredare) så ombeds du normalt att legitimera dig. Därefter får du sätta dig i rummet. Om det är så att du har svårt med språket och har talat om detta så har sannolikt en tolk anlåtats om du innan meddelat detta. Det kan vara en tolk som är på plats eller så kan det vara en tolk som finns uppkopplad via telefon. Tolken blir presenterad för dig. Tolken uppgift är att endast översätta det som sägs i rummet. Tolken ska vara opartisk.

Tillfälligt omhändertata mobiltelefon m.m.

Det finns nu möjlighet för polisen att *tillfälligt omhändertata elektronisk kommunikationsutrustning* (mobiltelefon/ handdator m.m.) från den som ska förhöras. Normalt ber utredaren, om förutsättningar föreligger, att du ska överlämna mobiltelefon/ handdator tillfälligt under förhöret och du är då skyldig att lämna över en sådan utrustning. Om du motsätter dig detta kan kommunikationsutrustningen med tvång omhändertaras av en polisman. Du kan då bli kroppsvisiterad. För att bestämmelsen ska kunna tillämpas krävs att det kan antas att utredningen kommer att försvåras om t.ex. din mobiltelefon inte tas om hand tillfälligt, det vill säga att det föreligger kollusionsfara. Kollusionsfaran kan till exempel vara att det bedöms finnas en risk för att förhörspersonen, genom att ringa upp eller skicka ett sms-meddelande, varnar en misstänkt gärningsman eller förhindrar en målsägande eller ett vittne från att medverka i utredningen. Då förhöret är avslutat eller tid för kvarhållande löpt ut (vittne max 6 tim. - som misstänkt 6+6 tim.) får du tillbaka mobiltelefonen/kommunikationsutrustningen.

Förhörsvittne

Med vid förhöret bör även ett av förundersökningsledaren *utsett förhörsvittne* finnas. Förhör under förundersökningen är inte offentliga. Av säkerhetsskäl är det viktigt för att i efterhand kunna styrka vad som skett i förhørsrummet och detta genom att det om möjligt finns ett trovärdigt förhörsvittne närvarande vid förhöret. Förhörsvittne utses av förundersökningsledaren. Under förutsättning att det verkligen inte finns ett förhörsvittne tillgängligt får förhöret genomföras ändå om det skulle medföra väsentlig olägenhet att skjuta upp det.

Förhørsledaren begär olika personuppgifter

Förhørsledaren önskar sedan att få lite olika uppgifter av dig såsom adress, telefon, mobiltelefon, e-postadress för att vid behov kunna komma i kontakt med dig senare. Dessa uppgifter kommer att skrivas in i en särskild handling. När uppgiftsmottagandet är klart börjar normalt förhöret. Du får då frågor som förhørsledaren önskar få

klarhet i. Det kan vara t.ex. "Berätta om vad du såg och upplevde på torsdagskvällen den 17 oktober utanför restaurang Krogen."

Det är viktigt att du berättar vad du sett och uppfattat. Om ärendet senare kommer till domstolen så kan du bli kallad att vittna och då har du vittnesplikt - vilket menas att "du ska säga sanningen, hela sanningen, intet förtiga, tillägga eller förändra. Ljuger du i domstolen kan det bli fråga om mened som är ett allvarligt brott. Om du själv deltagit i det aktuella brottet behöver du som vittne inte berätta om detta.

Förhørsledaren lyssnar och dokumenterar

Förhørsledaren lyssnar sedan - gör anteckningar- låter dig berätta så länge som du berättar om den aktuella händelsen. Förhørsledaren kan komma att i vissa fall avbryta och ställa mer klagörande frågor- annars sker detta efter att du berättat vad du vet. Förhöret kan skrivas ned direkt av förhørsledaren. Förhørsledaren kan också i referatform tala in förhöret i digital form (digital bandspelare). Det intalade skrivs sedan ut ordagrant. En ytterligare möjlighet är att förhöret sker med inspelning av allt ljud och ibland även med bild – detta sker oftast vid allvarliga brott men även i andra fall.

Förhöret avslutas

Då förhöret ska avslutas ska den hörde kunna ta del av det skrivna eller intalade och godkänna eller påpeka felaktigheter. Godkännande eller påpekande ska dokumenteras i förhørsprotokollet innan förhöret är helt avslutat. Spelas allt in med ljud eller ljud och bild behöver inte förhöret godkännas då allt som sagts finns med.

Yppandeförbud

I vissa fall kan förundersökningsledaren besluta att du inte får yppa vad som framkommer under förhöret (*yppandeförbud*). Om du avslöjar vad som sagt kan du bli straffad för detta.

Vid förhöret kan det även finnas en biträdande förhørsledare - vilket kan vara en utredare vid polisen eller även i vissa fall förundersökningsledaren som kan vara åklagare eller polisanställd.

Förhørsbiträde

Om du som vittne känner att du "kan misstänkas" kan du *anlita ett förhørsbiträde*. Ett förhørsbiträde är inte en försvarare utan ska ses som ett juridiskt stöd och har inte roll som försvarare. Förhørsbiträdet ska ha vissa grundläggande förutsättningar såsom - redbarhet, insikter och tidigare verksamhet anses lämplig. Det finns ytterligare krav. Förhørsbiträdet kan vara en advokat eller jurist eller någon som är mycket insatt i sådant som brottet rör. Det är förundersökningsledaren som ska godkänna förhørsbiträdet och då gäller det att det förhørsbiträdets medverkan inte medför men (skada) för utredningen. Ett godkänt förhørsbiträde har endast rätt att sitta med vid förhöret - men det kan vara mycket värdefullt för den som känner sig misstänkt för att efter förhöret få råd hur denne kan gå vidare och även om du under förhöret blivit delgiven misstanke om brott. Om du önskar ta med dig ett förhørsbiträde så bör du meddela förhørsledaren detta som då tar upp detta med förundersökningsledaren - för ev. godkännande. Gör du inte detta så kan det bli så att förhørsbiträdet nekas delta i

aktuellt förhör -men för utredningen- eller så kan förhöret bli uppskjutet – för att förundersökningsledaren ska kunna göra prövningen. Prövningen som ska ske är att förhørsbiträdet inte själv är inblandad eller har intresse att försvåra utredningen. Missköter förhørsbiträdet sig under förhöret genom att inte följa förhørsledarens direktiv-kan förhöret avbrytas - kontakt tas med förundersökningsledaren som kan besluta att förhørsbiträdet inte får medverka.

Medverkan vid vittnesförhör - misstänktes advokat / misstänkt / målsäganden.

Under vissa förhör kan även den misstänkte och misstänktes advokat få vara med när förhör hålls med dig - om det kan ske utan "men" (skada) för utredningen. Detta gäller i de fall den misstänkte begär det och det kan ske utan men för utredningen (förundersökningsledaren beslutar). De flesta gånger det inträffar är då den misstänkte/försvaren begärt att du ska förhöras och oftast då förundersökningen är färdig/blivit slutligt delgiven den misstänkte. Kanske den misstänkte/försvaren tror att du kan lämna uppgifter som klargör något händelseförlopp, alibi eller dylikt och detta finns inte med i den slutdelgivna förundersökningen. Detta är då något som den misstänkte och misstänktes advokat vill ha klargjort innan åklagaren gör en bedömning om ärendet ska gå till åtal eller om det ska fattas ett negativt åtalsbeslut.

I vissa fall kan även den som drabbats av brottet (målsägande) få sitta med vid förhöret med dig - det är förundersökningsledaren som avgör.

Om du som vittne har drabbats av kostnader för att komma till förhöret kan du begära ersättning för detta. Begäran kan lämnas till förhørsledaren.